

KORRUPCIÓ ÁLTAL VÉSZ EL, KI KORRUPCIÓT KIÁLLT? – SPANYOL POLITIKAI HELYZETKÉP

A DEMOKRATIKUS MEGÚJULÁS ÉS A KORRUPCIÓVAL VALÓ LESZÁMOLÁS, EZZEL A PROGRAMMAL KERÜLT HATALOMRA 2018-BAN PEDRO SÁNCHEZ, A NEMZETKÖZI PROGRESSZIÓ ÉS A WOKE „KIRAKATPOLITIKUSA”, DONALD TRUMP ANTITÉZISE, NARKÓ-KOMMUNISTA LATIN-AMERIKAI DIKTATÚRÁK JÓBARÁTJA, EURÓPA EGYIK LEGHOSSZABBAN KORMÁNYZÓ MINISZTERELNÖKE. AZÓTA SIKERÜLT MEGSZÁLLNIA AZ ÁLLAMI INTÉZMÉNYEKET ÉS VÁLLALATOKAT, SAJÁT SZOLGÁLATÁBA ÁLLÍTANI AZ ÁLLAMI ÉS A BALOLDALI MÉDIÁT, MEGNYERT KÉT VÁLASZTÁST, EGYET ELVESZÍTETT, DE ÍGY IS KORMÁNYT ALAKÍTOTT, ÉS TÚLÉLT MINDENT, AMIBE MÁS MINISZTERELNÖKÖK BELE SZOKTAK BUKNI: COVID, TERMÉSZETI KATASZTRÓFÁK ÉS TÖMEGSZERENCSÉTELENSÉGEK CSAPNIVALÓ KEZELÉSE, PAKTUM A BASZK TERRORISTÁK UTÓDAIVAL VAGY KORRUPCIÓ. S VALÓBAN, SÁNCHEZ KÜZD A KORRUPCIÓVAL, DE NEM ÚGY, AHOGYAN MEGÍGÉRTE, HANEM PRÓBÁLJA TÚLÉLNI AZ ÚJABB ÉS ÚJABB KORRUPCIÓS VÁDAKAT: LEGKÖZELEBBI POLITIKAI SZÖVETSÉGESEK, TESTVÉR, FELESÉG AZ ÉRINTETTEK, TÖBB TUCAT ÜGY, AMIT EGY ÁTLAG VÁLASZTÓ KÖVETNI SE TUD. ÉVEK ÓTA SPEKULÁLNAK ELŐREHOZOTT VÁLASZTÁSOKRA SPANYOLORSZÁGBAN, DE SÁNCHEZ KITART, ÉS JÓ ESÉLYE VAN KITÖLTENI A 2027 ELSŐ FÉLÉVÉBEN LEJÁRÓ CIKLUSÁT/ANNAK NAGYRÉSZÉT. SÁNCHEZ AZ EURÓPAI POLITIKA EGYIK LEGNAGYOBB TÚLÉLŐJE, MOST SEM LEHET LEÍRNI, DE KÉTSÉGTELEN, A FOLYAMATOS KORRUPCIÓS ÜGYEK EGYRE CSÖKKENTIK AZ ÚJRÁZÁS LEHETŐSÉGÉT.

Pedro Sánchez kormányainak története

Régóta hallani olyan híreket, hogy inog a spanyol kormány. Mégis, ha ránézünk az Európai Tanács összetételére, Pedro Sánchez a maga több mint nyolcéves miniszterelnökségével az egyik leghosszabb ideje hivatalban lévő európai miniszterelnök. Eddig megnyert egy konstruktív bizalmatlansági indítványt, két választást, egy harmadikat elveszített, mégis ő tudott kormányt alakítani. A spanyol szocialista miniszterelnök az európai politika egyik legnagyobb túlélője, egyik legtaktikusabb (leggátlástalanabb) hatalompolitikusa, a nemzetközi woke-progresszió „kirakatpolitikusa”, akinél jobban kevesen tudják befolyásolni országa politikai agendáját, és aki a spanyol politika számtalan addig létező konszenzusát is felszámolta a maga javára. Természetesen, a politikai ellenfelek egyre dühöttebben akarják a bukását, s talán sosem álltak ehhez ilyen közel.

Az 1978-as spanyol alkotmány által szentesített parlamentáris demokrácia alapvetően két nagypárt, a jobboldali Néppárt (*Partido Popular – PP*) és a baloldali Spanyol Szocialista és Munkáspárt (*Partido Socialista Obrero Español - PSOE*) politikai váltógazdálkodásán alapszik, úgy, hogy a pártrendszert kiegészítik az egyes tartományokban működő, nemzetiségi/területi érdekeket képviselő kisebb nemzetiségi-függetlenségi pártok, amelyek a választási rendszer kedvezményeinek köszönhetően szinte mindig bekerülnek a madridi törvényhozásba. Az időszakonként megjelenő új szereplők, jellemzően a két nagypártból kiváló országos erők /UPyD, Ciudadanos, VOX/ sem változtattak a két nagypárt dominanciáján, azon, hogy központi kormányt csak e két párt vezetésével lehet alakítani. A két nagypárt dominanciája jelenleg sincs veszélyben. A szocialisták a spanyol demokrácia 48 évéből majdnem 30-ban kormányozták az ibériai országot, olyan miniszterelnökök vezetésével, mint Felipe González, José Luis Rodríguez Zapatero és most Pedro Sánchez.

Pedro Sánchezt 2018. június 2-án konstruktív bizalmatlansági indítvánnyal választották meg miniszterelnöknek a PSOE jelöltjeként, aki így a hat és fél évig kormányzó néppárti Mariano Rajoyt váltotta. Rajoy miniszterelnökségének kezdetére esett a gazdasági világválság kezelése, de ekkor csúcsosodtak ki a katalán függetlenségi törekvések, illetve ő vezényelte az I. János Károly király lemondásából adódó uralkodóváltást is. Azonban sorozatosan pattantak ki a

néppárti kormányhoz köthető korrupciós ügyek. Az egyik legsúlyosabb ügy, a „Caso Gürtel” volt, amelyből a kenőpénzek rendszere mellett arra is lehetett következtetni, hogy a Néppártnak alternatív, feketén működő pártkasszája is van. Az ügyben hozott elítélő bírósági határozat egy helyen „intézményesített korrupciós szervezatként” minősítette a Néppártot. Ez szolgáltatta a szocialistáknak a meglepetésszerűen benyújtott konstruktív bizalmatlansági indítvány politikai indítékát. Azzal, hogy a néppárti kormányt kívülről támogató liberális párt (*megj.: az azóta megszűnt Ciudadanos*), valamint a Baszk Nemzeti Párt (PNV) megvonta a támogatását Rajoytól, meg is pecsételődött a konzervatív kormány sorsa, Sánchezből pedig miniszterelnök lett, aki megfogadta, a demokratikus megújulásért és a korrupció leküzdéséért fog dolgozni. Személyében először tett miniszterelnök esküt a Biblia és a feszület nélkül.

Valamivel több, mint félév kormányzás után, arra hivatkozva, hogy a parlament nem fogadta el az új kormány által benyújtott költségvetést, Sánchez előrehozott választást írt ki, ennek köszönhetően a parlamenti összetétel is követte az új időket. A 2019-es választásokat a szocialisták nyerték 28,6%-os eredménnyel, 12%-ot verve a Néppártra. Ezzel az eredménnyel azonban nem járt parlamenti többség, sőt patthelyzet alakult ki. Mivel nem sikerült kormányt alakítani, a spanyol demokrácia történetében először meg kellett ismételni a választást. 2019 második parlamenti választását szintén megnyertek a szocialisták, és ekkor Sánchez már kormányt is tudott alakítani. Ezt a paktum-rendszert a jobboldal azóta is „Frankenstein-koalíciónak” nevezi. Első lépésben a szocialisták koalíciót kötöttek a szélsőbaloldali Podemossal¹, de ez csak kisebbségi kormányhoz volt elég, szükség volt a kisebb baloldali-regionális erők külső támogatására is. Ebbe példátlan módon az ETA, baszk terrorista szervezet politikai szárnyának utódpártját, az EH-Bildut is bevonták. Ez addig tabu volt, a lépést még baloldaltól is kritizálták, mert az ETA korábban számtalan szocialista politikust is meggyilkolt. A katalán függetlenségi villongások óta a nemzetiségi-függetlenségi pártok a legtermészetesebb módon a szocialistákkal tudnak egyezkedni, a Néppárttal csak némelyek, a VOX-szal pedig szinte teljesen kizárt számukra bármiféle együttműködés.

¹ Pedro Sánchez korábban kijelentette, nem tudna nyugodtan aludni, ha a Podemossal lépne koalícióra. Ezt azóta is felemlégetik számára.

Ez a paktum-képlet segítette hatalomba 2023-ban is Sánchezt, amikor a szocialisták számára rossz eredményeket hozó helyhatósági választások után előrehozott választást írt ki a miniszterelnök. A konzervatív Néppárt ugyan nyert, igaz csak 1,5%-os különbséggel a szocialisták előtt, de nem tudott parlamenti többséget állítani maga mögé.

A spanyol szocialisták így 2018 óta lényegében kisebbségben, külső támogatással kormányoznak. Az elmúlt években többször tűnhetett úgy, hogy felbomlik a koalíció vagy egy-egy törvényhez nincs parlamenti többség, ezért megbukhat a Sánchez-kormány. Különösen úgy, hogy megfelelő parlamenti többség hiányában 2022 óta nem fogadtak el új költségvetést. Azonban az alkotmány és a már ismertetett pártstruktúra a miniszterelnök segítségére van. Egy miniszterelnök eltávolításának ugyanis két módja van: a) a parlament feloszlata, ami a miniszterelnök kizárólagos jogköre */megj.: jelen pillanatban nem érdeke/,* vagy b) konstruktív bizalmatlansági indítvány. Utóbbihoz azonban nincs többség, mert a kormányt kívülről támogató erők számára még mindig kisebb politikai ára van Sánchezt kormányon tartani a sorozatos korrupciós vádak ellenére is, mint a Néppárthoz és a VOX-hoz csatlakozva megbuktatni és ezzel hatalomra segíteni baloldali szóhasználatban a „jobboldal és a szélsőjobboldal” szövetségét.

A Sánchez-kormány karaktere

Szocialista kormányról lévén szó, hangsúlyos szociális karaktere is van Sánchez kormányának. Itt ki kell emelni az alapjövedelem bevezetését, amelyben közel 960.000 háztartás részesül, 2,6 millió embert érint. De idesorolható a 18 életévüket betöltőknek címzett egyszeri 400 eurós kulturális kupon, amit a fiatalok szórakozásra fordíthatnak.

A Sánchez kormány erőssége azonban a kulturális-ideológiai témák, amelyeket jó érzékkel használ politikai célokra. A rendszerváltoztatást követően a spanyol baloldal mindig is a kulturális-morális felsőbbrendűség igényével lépett fel a politikában és a közéletben, amelyből tudatosan először Zapatero csinált politikát. Ezzel szemben a jobboldal érdemben sosem kívánt fellépni, kulturális alternatívát mutatni. A spanyol baloldal mindig bátrabb, meggyőződéses, ideológiától túlfűtött kormányzást vitt, még a Franco-diktatúra miatt komplexusokkal küszködő

jobboldal leginkább csak a gazdaságra és a kormányzóképessegre alapozta a politikáját. Ebben jelentett újdonságot a VOX, amely hangsúlyosabban karolta fel a spanyol nemzeti öntudat kérdését, az illegális migráció és a woke elleni fellépés kérdését.

A Sánchez-kormány legfontosabb, az egész kormányzati időszakon átívelő ideológiai-politikai témája a történelmi emlékezet kérdése. A jogállami átmenet idején kötött, megbékélésen/megbocsátáson alapuló emlékezeti konszenzust, már Zapatero kormánya felrúgta, amit még hangsúlyosabban folytatott Pedro Sánchez. Mindezt például szimbolikus intézkedésekkel, mint Franco tábornok exhumálása és a Madrid melletti Elesettek-völgye emlékhely átalakítása. Másrészt úgy módosították a történelmi-emlékezet törvényt, hogy az a polgárháború vesztes oldalának történelem-szemlétét írja elő kötelező történelmi narratívaként.

A törvénynek azonban az emlékezeten túl valós hatalompolitikai aspektusa is van. Egyrészt bármikor előcítálható téma, amikor a kormánynak figyelemelterelésre van szüksége, másrészt lehetővé tette a polgárháború és a Franco-diktatúra alatt az országból elmenekültek leszármazottjai számára, hogy spanyol állampolgárságot és ezzel választójogot kapjanak. A kedvezményezettek körét később kiterjesztően értelmezték, így a következő választáson jó eséllyel akár 2,5 millió új állampolgár is szavazhat, akik jellemzően baloldali közegben nevelkedhettek.

A történelmi emlékezet mellett a Sánchez-kormány élen jár az olyan ideológiai kérdések felkarolásában, mint az LMBT-jogok, az oktatás ideológiai töltetének erősítése, az eutanázia bevezetése stb.. Azért is hálás témák ezek a szocialistáknak, mert jellemzően ezekhez tud parlamenti többséget biztosítani.

Donald Trump újraválasztása új lehetőséget nyitott Sáncheznek, hogy nemzetközi szinten is pozicionálja magát a „progresszív ellenállás” kiemelt szereplőjeként. Nem is eredménytelenül. A progresszió és a demokrácia utolsó bástyájaként emlegetett Sánchez vált a baloldal és a nemzetközi *mainstream* média egyik liblingjévé, a már sokasodó korrupciós ügyei ellenére is. A

gázai konfliktust, a határozott, már-már militáns palesztin párti és kifejezetten Izrael-ellenes² politikát is eredményesen használta fel, hogy elterelje a figyelmet a családját is érintő korrupciós botrányokról. A NATO tagországoktól elvárt védelmi költség növeléssel szembeni látványos ellenállás is politikailag jól jött számára odahaza, ahol a közmédia és a baloldali média jól megágyazott a Trump-kritikus általános ellenérzésnek. Ráadásul ez az attitűd csak erősítette az egyébként is szoros szövetségét a latin-amerikai baloldali – „narkó-kommunista” kormányokkal. A spanyol jobboldal aggódik (PP, VOX) a transzatlanti kapcsolatok jövőjéért, pláne, hogy ezzel egyidőben Sánchez látványosan nyit Kína felé is³. Persze Trump sem maradt adós, többször nyíltan kritizálta Sánchezt, sőt, egyes hírek szerint az USA-tól kapott információknak jelentős szerepe volt abban, hogy végül büntetőeljárás induljon a venezuelai üzletekben érintett volt spanyol miniszterelnök, Sánchez egyik mentora, José Luis Rodríguez Zapatero ellen.

Globalista politikus lévén kötelező elem a politikájában a migráció támogatása, sőt ösztönzése. A spanyol kormány élen jár az illegális migránsok befogadásában, sőt legalizációjában, legyen szó Latin-Amerikából vagy az arab világból érkezőkről. Sánchez kormányzása alatt már több százezer illegális migráns helyzetét törvényesítették, és most egy újabb legalizációs hullámot indítottak. Ennek keretében az előre becsült félmillió helyett több mint egymillió kérelmet nyújtottak be. Az ilyen méretű tömeges migráció azonban jelentősen megterheli a lakáspiacot és a szociális-egészségügyi ellátórendszereket. A Nemzeti Statisztikai Hivatal (INE) adatai szerint Sánchez kormányra kerülése óta 1,4 millióan kaptak állampolgárságot. Az új állampolgárok aránya évről-évre emelkedik. 2025-ben rekordot jelentő 300.000 új állampolgárt honosítottak. Közülük a legtöbben marokkóiak, őket pedig a különböző latin-amerikai országokból érkezők követik. Az erősödő migrációs folyamat és annak negatív következményei viszont a VOX erősödését eredményezték.

Megemlíthető Sánchez jó pozíciója az Európai Unió döntéshozatalában is. Az európai szociáldemokrácia nem a legjobb napjait éli, ennek is köszönhető, hogy Sánchez lett a vezető

² Spanyolország és Izrael között nincs nagyköveti szintű diplomáciai kapcsolat, a spanyol kormány rendre kezdeményezője az Izraellel szembeni európai állásfoglalás tervezeteknek.

³ Ezügyben nemcsak Sánchez ... kínai látogatása emlékeztet, hanem az is, hogy az április 12-i magyar választásokat követően ... kínai befektetés Magyarország helyett Spanyolországba érkezett.

politikusa, a három szocialisták által vezetett legnagyobb európai ország miniszterelnökeként. Az Európai Parlament szocialista frakciójának is a spanyol a legnépesebb nemzeti delegációja, ezért adják ők a frakcióvezetőt. Ha azt kérdezzük, miért ilyen megengedő az Európai Bizottság korrupció és jogállamiság témában Sánchezzel szemben, akkor elég csak arra gondolnunk, hogy Ursula von der Leyent néppárti-szocialista koalíció tartja a székében. Ráadásul éltanulók, ami a Brüsszelben *comme il faut*-nak számító ideológiák végrehajtását illeti. Így pedig már nincs is olyan nagy jelentősége a bíróságok elleni támadásoknak, a politikai térfoglalásnak, a közmédia megszállásának, baloldali sajtó kézivezérlésének és állami pénzzel való kitömésének vagy a kritikus jobboldali sajtó megbélyegzésének. Az EU-s pénzek is többnyire érkeznek és segítik Sánchez hatalomban maradását.

Korrupció által vész, ki korrupciót kiált?

Ami a woke-ideológiát, illetve a hatalompolitikát illeti, abban erős a Sánchez-kormány. De mi a helyzet a fő ígéretével, a demokratikus megújulással és a korrupció elleni harccal. Nos, küzdelem az valóban van a korrupcióval, csak más értelemben, mint ahogyan azt Pedro Sánchez megígérte. Ha valaki az elmúlt években követte a spanyol híreket, akkor állandó elemmé vált a kormányzó szocialistákhoz köthető korrupciós ügyek tárgyalása, amelyek ráadásul mind közvetlenül kötődnek Sánchezhöz is, vagy mert közeli hozzátartozó a gyanúsított vagy közvetlen, bizalmi munkatárs-politikus. A folyamatban lévő korrupciós ügyekben jellemzően a hatalommal való visszaélés, befolyással való üzérkedés vagy a kenőpénzek elfogadása a kulcselem. Az ismétlődő korrupciós szekvenciákban azonban van jónéhány, amelyek pikáns elemekkel egészülnek ki és könnyen áttörik a hétköznapi választó ingerküszöbét.

Az egyik legismertebb, José Luis Ábalos, a szocialisták volt főtitkára, illetve volt közlekedési miniszter ügye. Ábalos Sánchezhöz a pártelnökké választásában volt az egyik legfontosabb szövetségese. A konstruktív bizalmatlansági indítvány vitájában, amely Sánchezt a miniszterelnöki székbe repítette, szenvedélyes felszólalást mondott a néppárti korrupció ellen. Nem okozott meglepetést tehát, hogy az új kormányban miniszteri posztot kapott. Az viszont

már meglepő volt, hogy 2021-ben távozni kényszerült. Ezután indult a nyomozás majd eljárás Ábalos ellen, és az egyik legnagyobb médiafigyelmet kiváltó ügyé vált évekre. Volt is miről beszámolni. Kenőpénzek beruházások odaítéléséért, kiegészülve azzal, hogy az egykori közlekedési miniszter három szeretőjét helyezte el állami vállalatoknál, sőt állami pénzen fizették azt a lakást, ahol légyottokat tartottak, de arról is kerültek elő információk, hogyan szervezték a prostituáltakat az egykori miniszter programjaihoz igazodva. A volt közlekedési minisztert azóta 24 év szabadságvesztésre ítélték. Ábalos neve ráadásul egy 2020. januári regényes találkozóról is ismert. Az akkori miniszter a madridi repülőtéren fogadta az akkori venezuelai alelnököt, Delcy Rodriguezt – azóta az USA-val együttműködve irányítja a latin-amerikai országot – annak ellenére, hogy be sem léphetett volna a schengeni övezetbe. A legtitokzatosabb része a találkozásnak, hogy azalatt 12 bőröndöt hoztak le majd vittek vissza a venezuelaiak repülőjére átvizsgálás nélkül, amelyekben a feltételezések szerint 60 millió eurónyi aranytömböt hagytak a spanyoloknál a venezuelaiak.

A korrupciós ügyek másik nagy köre, amelyek közvetlenül Pedro Sánchez családját érintik, nevezetesen a feleségét, Begoña Gómezt, valamint a miniszterelnök testvérét, David Sánchezt. Utóbbi zenész, akinek a vád szerint az egyik megyeszékhelyen hoztak létre „kamu” állást, ahova be se kellett járnia dolgozni, ami miatt a miniszterelnök testvérét 9 év közügyektől eltiltásra ítélték. Nagyobb falat Sánchez feleségének korrupciógyanús ügye. Begoña Gómez egyetemi fokozat nélkül egy külön egyetemi intézetet alapíthatott a legnagyobb madridi állami felsőoktatási intézményben, a Complutense Egyetemen. Az említett intézet finanszírozásába több nagyvállalat is beszállt. Ezek a nagyvállalatok lassacskán állami megbízásokhoz, támogatásokhoz jutottak. Amikor bejelentették, hogy Begoña Gómez gyanúsított, akkor az európai politikatörténetben is egyedülálló módon a miniszterelnök az állampolgárokhoz szóló nyílt levélben előbb szerelmet vallott feleségének, majd ötnapos gondolkodási időt kért, hogy eldöntse lemond-e. Minden hivatalos programját törölték ezekre a napokra, a szocialisták pedig megmozdulásokat szerveztek, hogy kérleljék Sánchezt, maradjon miniszterelnök. Végül a határidő lejárta után arról tájékoztatta előbb az uralkodót, majd az országot, hogy nem mond le. Az elsőre sorozatba illő közjáték arra mindenképpen jó volt, hogy időlegesen elvitte a vita fókuszát a konkrét korrupciós ügyről. Az ügy szintén közeleg a határozathozatalhoz. Az eljáró

bíró azóta bevonta Gómez útlevelét is, és nem engedélyezte, hogy elkísérje a miniszterelnököt a legutóbbi törökországi NATO-csúcsra. Lánya angliai diplomaosztójára azonban elmehetett, ami azért kapott nagy visszhangot, mert a magánegyetemek ellen rendszeresen felszólaló Pedro Sánchez lánya egy neves és drága angliai magánegyetemen tanult, a diplomaosztóra pedig állami különgépen utazott a család.

Az egyik legújabb, a szocialistákat érintő korrupciós ügy fő gyanúsítottja a korábbi szocialista miniszterelnök, José Luis Rodríguez Zapatero, aki a mostani kormány idején is nagy informális befolyással rendelkezett – nem utolsósorban a venezuelai rezsimmal és Kínával fenntartott kapcsolata miatt – egyben Sánchez egyfajta mentora volt. A vád rendszerszintű befolyással üzérkedés. A legismertebb ügy a Plus Ultra nevű légitársaságnak a Covid idején dobott 8 millió eurós állami mentőöv, amit Zapatero járt ki, és amiből több áttételen keresztül a volt miniszterelnök is részesült a vád szerint. A légitársaság megsegítése azért is érdekes, mert nem rendelkezik nagy forgalommal, az is Venezuelába irányul, és a tulajdonosai között is a venezuelai rezsimek embereit lehet felfedezni. Maduróval, de az azóta az USA-val jól együttműködő ideiglenes venezuelai elnökkel, Delcy Rodríguezzel kifejezetten jó kapcsolatokat ápolt Zapatero. A volt miniszterelnöknél tartott házkutatás során ráadásul 1,5 millió euro értékű tisztázatlan eredetű ékszereket is találtak, ami miatt nemcsak kiegészült csempészettel a Zapatero elleni vádak sora, de megtermékenyítően hatott a közösségi média mémgyárosaira is. A szocialista kormány szerencséjére jókor indult meg az eljárás, pár nappal XIV. Leo pápa történelmi egyhetes spanyolországi apostoli útja előtt. Ilyen nagy lelkesedéssel és terjedellel baloldali sajtó még nem számolt be pápalátogatásról, egyhétre kiszorítva a Zapateróról szóló híreket és kommunikációs oxigént adva a szocialista vezetésnek.

Sánchez és a szocialista kormány hasonló módon kezeli ezeket az ügyeket: a korrupciós ügyet megszélesítő jobboldali médiumok lejáratása és fenyegetése, sárdobálás emlegetése, és az ezelleni fellépés belengetése, valamint a bíróságok és az eljáró bírák kipécézése. Érdekes megemlíteni, hogy nemrég módosították a bírói felvételi vizsgák követelményeit, nagyobb hangsúlyt fektetve a szubjektív értékelésekre, majd 600 bírói helyet hirdettek meg, hogy ezzel „higítsák” a bírói kart. Jellemző taktika még a „kibeszélő” rendkívüli parlamenti ülés összehívása is, ahol a koalíciós partnerek számonkérhetik a miniszterelnököt, aki számukra bizonygatja,

hogy mostantól mindent megtesznek a korrupció ellen, ezzel téve politikailag elfogadhatóvá, hogy továbbra is támogatják a szocialista kormányt. A jobboldali ellenzék kritikáira pedig együtt reagálhatnak, hogy még mindig jobb a szocialistákat kormányon tartani, mintha „jobboldali-szélsőjobboldali” koalíció jönné helyette. /megj.: választásokon is látszott, ez egy jól mozgósító üzenet Spanyolországban/

Mit hozhat a soron következő választás

Kilenc év kormányzás, korrupciós vádak garmada és megannyi rosszul kezelt ügy után, amihez csatlakozik a spanyolok által legnagyobb problémának tartott lakhatási válság, talán nem meglepő, hogy Sánchezt az utcán rendre kifütyülik és szidalmazzák, sőt, idén is tart még az a divat a fesztiválózó fiatalok között, hogy együtt skandálják: „*Pedro Sánchez, hijo de p.ta*”, ami hozzávetőlegesen a miniszterelnököt az édesanyján keresztül szidalmazó rigmus.

A közvélemény-kutatási adatok⁴ is inkább a jobboldalnak kedveznek. A Néppárt (PP) 32,8% átlageredménnyel vezet és a stabilan harmadik, de erősödő, 18%-on álló VOX-szal együtt jó eséllyel meglenne a jobboldali parlamenti többség a kormányalakításhoz. Érdekes, hogy a Néppárt a sorozatos szocialista botrányok ellenére sem tudta a 2023-as 33%-os választási eredményéhez képest javítani a támogatottságát. Ez köszönhető annak is, hogy Alberto Nuñez Feijóo személyében egy lényegében politikai karakter nélküli vezetője van a PP-nek. A baloldali kormány népszerűségvesztéséből leginkább a patrióta VOX (18,5%) tudott profitálni, amely a legutóbbi választásokhoz képest 4%-ot tudott javítani a támogatottságán. Ráadásul a patrióta VOX, a Fidesz testvérpártja a legnépszerűbb a fiatalok között, amit erősít, hogy a hagyományos, spanyol nemzeti karakter kifejezetten divatnak számít a fiatalok között. Idén négy fontos tartományban is előrehozott választást tartottak (Aragónia, Extremadura, Castilla y León, Andalúzia), és mindegyikben ugyanaz a dinamika érvényesült: a Néppárt győzött, amely az erősödő VOX segítségével tudott kormányt alakítani, a szocialisták pedig történelmük legrosszabb eredményét érték el mindegyik tartományban. Mindehhez képest a szocialisták

⁴ [ElectoPanel \(12 jul - adelanto\): el PP baja - Electomanía](#)

országos szinten 27%-on állnak, romló tendenciát mutatva, ami mégsem tekinthető olyan rossz eredménynek ahhoz képest, hogy legutóbb 31%-t kaptak a választáson, és nem egy túl sikeres ciklust tudhatnak magukénak. Ehhez kell még hozzáadni a 6%-os szélsőbaloldali Sumart, illetve a regionális erők jelentős részét.

Sánchez 2018-as hatalomra kerülése óta talán most állnak a legközelebb a jobboldali erők, hogy legyőzzék, de semmiképp se lehet őt leírni. Egyrészt a spanyol gazdaság nem áll rosszul. 2026-ban a spanyol gazdaság Európa három legjobban növekvő gazdaságának egyike. A munkanélküliség tavaly még a 10%-os szint alá is benézett, amire 2008 óta nem volt példa, igaz, az államadósság továbbra is magas, meghaladja a GDP 100%-át, és az infláció idén 3%-ra várható. Ez alapján nem eleve bukásra ítélt a hivatalban lévő kormány. Nemsokkal megválasztása után Sánchez kiadott egy életrajzi könyvet – a szerzőt ezért később állami tisztséggel jutalmazták – „Az ellenállóképesség kézikönyve” (*Manual de resistencia*) címmel, amely jól kifejezi Sánchez legfontosabb politikai attitűdjét, a kitartást. Nemcsak a korrupciós ügyeket tudta eddig viszonylagos eredményességgel politikailag „kimozogni”, minden objektív kritika ellenére is, elterelni róluk a figyelmet, de kormányzásának nagy tragédiáit és kudarcait is. A pandémia, valamint a több mint 200 áldozatot követelő 2024-es valenciai villámáradások kudarcos kezelésének politikai felelősségét például eredményesen hárította át a tartományi, elsősorban ellenzéki-jobboldali kormányokra, de a gyorsvasúthálózatára egykor kifejezetten büszke Spanyolországban politikailag túlélte a 2026 januári vasútszerencsétlenséget is, pedig az infrastruktúra elhanyagoltsága egyértelműen hozzájárult a 46 halálos áldozatot és 152 sérültet követelő balesethez.

A politikai ellenfelek évek óta követelik, hogy Sánchez tartson előrehozott választást. Ez jogilag csak tőle függ, és amennyire lehet, kihúzza majd az időt. Legkésőbb 2027 nyarán kell választást tartani, de jelen állás szerint 2027 tavasza tűnik a legesélyesebb időpontnak. A regnáló kormány 2022-ben fogadtatott el utoljára központi költségvetést, azóta azt hosszabbítják meg folyamatosan. A baloldali kormány most megpróbálkozik egy új költségvetés elfogadásával, amelyre csekély esély van. A viták kimenetelének függvényében elképzelhető, hogy még előbbre hozzák a választás időpontját. De így is, érdemben kitölti a ciklusát Pedro Sánchez, minden korrupciós ügy és az állandó parlamenti többség hiánya ellenére is. Azt sem

szabad elfelejteni, hogy a következő választáson várhatóan több, mint 2 millió potenciális új szavazó is lesz a kivándoroltak leszármazottjai számára állampolgárságot lehetővé tévő jogszabályok szerint. Spanyolországban megyei listákra szavaznak, amelyekről a D'hondt módszer alapján osztják ki a megyénként meghatározott számú mandátumokat. Az új állampolgárokat vagy abba a megyébe osztják be, hova kötődésük alapján kérik vagy ha ilyen nincs, az állami szervek osztják be őket nem teljesen átlátható kritériumok alapján. Mivel egy-egy megyében a mandátumok sorsa sokszor pár száz- pár ezer szavazaton múlik, ezért nagy hatása lehet az új szavazóknak a majdani mandátum eloszlásra. Nem hiába vádolja azzal a jobboldali ellenzék a kormányzó szocialistákat, hogy ha azt látják, hogy a választópolgárok nem támogatják őket, akkor gyorsan megváltoztatják a választópolgárok összetételét. S nagy kérdés lesz az is, hogy hány mandátumot szereznek majd a nemzeti-ségi-regionális erők, akik számára az elmúlt években folyamatos engedményeket tett, kedvezményeket adott a kormány. Mindenesetre erősen él a jobboldal emlékezetében a 2023-as választás, amikor mindenki biztosra vette a Néppárt győzelmét, már az államtitkári posztokat is leosztották egymás között, majd a győzelem ellenére a szocialisták tudtak a mandátumok alapján többséget összehozni a kormányalakításhoz.

Összességében a hosszú szocialista kormányzás után sem lefutottak a spanyol választások. De különösen irónikus, hogy a demokratikus megújulás és a korrupció elleni harc ígéretével hatalomra jutó Pedro Sánchez vesztét éppen a korrupció okozhatja.